

Et pusterum fra sult og nød

Feriebørnsrejser

10.000 børn bliver i løbet af de næste måneder sendt til Danmark for at komme til kræfter.

Komiteen for slesvigske Børns Ferierejser, med oberstinde Julie Ramsing og gårdejer Niels Skrumsager, er nu begyndt med at skaffe tusindvis af sultne og underernærede børn væk fra nød og elendighed i Nord- og Sydslesvig.

I går gik de første børn om bord på de danske statsbaners dampskib Ægir for at blive sejlet fra Flensborg til Sønderborg. Komiteen regner med, at Ægir skal sejle i pendulfart hele sommeren for at kunne transportere børnene fra de mange forskellige danske havne og frem og tilbage til Flensborg.

- De fleste jernbaner i Sydslesvig er ødelagte, så vi kan ikke få børnene væk med tog. Fra Sønderborg og de andre byer, fordeler vi så børnene med jernbane til deres forskellige plejeforældre, forklarer underdirektør i de danske statsbaner Thøger Rasmussen.

Æg og brød med smør

Om bord på Ægir blev børnene i går modtaget af hvidtklædte sygeplejersker, som havde både æg og brød med smør til børnene. For børnene, der har sultet lige så længe de husker, er dette første møde med Danmark en stærk oplevelse.

Planen er, at mere end 10.000 børn her i løbet af sommeren 1919 skal opholde sig i Danmark for at komme til kræfter.

- Situationen lige efter Verdenskrigen er helt forfærdelig. I Danmark hører vi om den store nød, der hersker i Slesvig. Mange ønsker at hjælpe, men det nytter slet ikke noget at sende penge, for der er intet at købe, forklarer grosserer Aage Møller, en anden af initiativtagerne til ferierejserne.

Det er svækkede, men ikke sy-

Hundredevis af forældre tog i går afsked med deres børn ved havnen i Flensborg.

ge børn, som kommer i pleje i Danmark. De danske myndigheder kræver en lægeerklæring fra alle børn. Det vil sige, at børn med smitsomme sygdomme ikke får tilbuddet om en ferie i Danmark.

At tage sig af de unge fra Nord- og Sydslesvig er et stort ansvar, og plejeforældrene er blevet klædt godt på til at kunne tage imod børnene.

- Vi er klar over, at de små er svage og trætte, og at de ikke må udsættes for anstrengelser. Vi skal sørge for, at børnene kommer tidligt i seng og hviler sig midt på dagen. Børne-

ne må under ingen omstændigheder deltage i fysisk arbejde, og vi må ikke give børnene for meget kød og mælk. De skal hellere spise grøntsager og brød. Det kan være farligt, at de spiser for meget på en gang. Så hellere lade dem sulte lidt de første par dage, siger gårdejer Trine Lassen fra Sneslev nær Ringsted.

Nu hvor ferierejsen mod nord er påbegyndt, er det tydeligt, hvor stor en organisatorisk opgave, der er blevet mestret på få måneder. Komiteen for slesvigske Børns Ferierejser har haft kontakt til et antal af myn-

digheder for at gøre det muligt.

Hånd i hånd

- Justitsministeriet har givet tilladelse til, at tusindvis af børn kan blive ført over grænsen. Hvert område i landsdelen syd for Kongeåen har fået en kvote på, hvor mange børn der må sendes afsted. Det er særlig vigtigt for os, at der i udvælgelsen af de børn, der kan komme afsted ikke skelnes mellem sindelag og nationalitet, siger oberstinde Julie Ramsing.

- Vi er særligt glade for, at trans-

portministeriet har sørget for, at alle børn befordres gratis af Statsbanerne både ud og hjem. Private jernbaner og dampskibsselskaber hjælper til, og indenrigsministeriet har udleveret ernæringskort til børnene, siger Julie Ramsing, som fremhæver, at adskillige læger landet over har lovet at tilse børnene, hvis de bliver syge.

- Det vigtigste er dog, at mange danskere har åbnet deres hjem for de sønderjyske børn. Interessen er så stor, at mange værter fik afslag på et barn, sagde hun.

Daniel Dürkop

Feriebørn: Hjertesag og hjerteblod

Leder

Da »den store krig« endelig var slut i 1918, var nøden stor i Tyskland og dermed også i den sydlige del af Slesvig / Sønderjylland. Nogle idealistiske initiativtagere i København dannede dengang i foråret 1919 »Komiteen for slesvigske børns ferierejser« og organiserede allerede samme år den første store ferie børns-transport af børn fra det tabte Sønderjylland til danske private hjem.

I 1920 blev grænsen så efter afstemningen trukket, der hvor den stadigvæk ligger i dag. Som vi alle ved, kom en del af Slesvig tilbage til Danmark og den sydlige del tilfaldt Tyskland og blev dermed hjemstavn for de nu efterladte dansksindede, der med det samme begyndte at organisere sig i danske foreninger.

Dansk Skoleforening var faktisk allerede grundlagt seks uger efter afstemningsdagen, der blev etableret en kontakt til »Komiteen for slesvigske børns ferierejser« og til Grænseforeningen. Ferierejserne blev til en vigtig del og en hjertesag for Skoleforeningen og hele mindretallet.

Tusindevis af børn har igennem årene været afsted i sommerferien, hos »plejeforældrene« som de dengang hed har de dermed fået formidlet sprog og kultur på en helt unik måde. Gennem personlig kontakt i private hjem og mødet med dagligdagen blev dansk kultur og dansk sprog formidlet i alle dens facetter.

Jeg kan godt huske fra min skoletid, at vores lærer efter

sommerferien prøvede at gætte sig frem til, i hvilken by eller region af Danmark ungerne havde været, ved at lytte til den måde de talte dansk på. Det fik vi meget sjov ud af.

Som årene gik, så forandrede samfundet sig, og livsbetingelserne, arbejdet og familierne nord og syd for grænsen blev lidt efter lidt til det, vi kender til i dag. Ferierejserne skulle ikke opfindes på ny, men de skulle tilpasses de nye tider, det skulle og skal tilpasses det moderne samfund med alt, hvad det nu indebærer.

I dag har Sydslesvig / Skoleforeningen et Rejsekontor som selvstændig afdeling, og selvom det traditionelle tilbud med ferie børnsrejse selvfølgelig stadigvæk findes, så er der mange andre tilbud i forhold til at komme i kontakt med danske forældre og børn nord for grænsen.

100 år efter de første ferie børnsrejser er det stadigvæk en hjertesag for Skoleforeningen! Mange af os sydslesvigere har de dejligste minder om disse ferieophold i Danmark, venskaber for livet er blevet knyttet, ægteskaber indgået, båndet til Danmark er blevet styrket, kendskabet til kongeriget udvidet og mange varme tanker fylder sindet, når man mindes de dejlige stunder sammen med ferie »brødre og søstre«.

Tak til alle de mange frivillige inden for ferie børnsrejse-området, tak til komiteen og Grænseforeningen og tak til alle de ansatte, som agerer med hjerteblod for en rigtig god sag.

Udo Jessen, Skoleforeningens formand

Feriebørn på Danmarkskortet

Feriebørn

Jubilæet markeres på De Danske Årsmøder.

Har du selv været ferie barn?... så find dit feriehjem på et stort Danmarkskort på friluftspladsen i Flensborg, når De Danske Årsmøder fejres i Sydslesvig den 26. maj. For at markere 100 året med ferie børn, som sendes fra Sydslesvig rundt i Danmark, laver Skoleforeningens Rejsekontor et levende Feriebørns-landkort på tværs af alle Sydslesviggene-rationer.

Og du skal selvfølgelig være med. Aktiviteten går ud på, at alle - på et stort Danmarkskort som er tegnet på græsplænen på årsmødepladsen i Flensborg - på samme tid skal placere sig på kortet lige der, hvor de

har været ferie børn. Du får et Danmarkskort, og du skal stille dig på dit sted, når orkesteret spiller ShuBiDua's »Danmark«. De unge fra Skoleforeningens SydslesvigCrew vil give dig den rette hjælp til, hvordan du skal stille dig. Når sangen slutter, har vi samlet fyldt hele Danmarkskortet med alle nuværende og tidligere ferie børn.

På friluftsmøderne i Tønning og Slesvig vil vi også markere 100-året. Her vil alle tidligere ferie børn blive bedt om at komme hen til Skoleforeningens stand og på et stort kort markere, hvor de har været ferie barn (ved at sætte et Dannebrog-kliermærke).

Vi glæder os til at markere 100 året med vores fælles ben på Danmarkskortet og med Dannebrog i vejret.

100 år med ferier

Oberstine Julie Ramsing på dampskibet Ægir.

Ankomst på Rødekro Banegård

Jeg er den lille pige i midten. Til venstre for mig står min søster Margot og til højre min søster Helga. Mine søstre og jeg blev fordelt i tre forskellige familier.

I 1950 begyndte jeg at gå i skole. Allerede dér fik jeg tilbuddet om at blive feriebarn, men min mor sagde »Nö sie ist ja noch so lütt, hun er da for lille«. Men alligevel kom jeg afsted i 1951. Vi var 9 børn derhjemme og da de andre tog afsted kom jeg også afsted.

1951 kom jeg for første gang til en værtsfamilie, som hed Skrøder, og de havde en lille bondegård. Her lærte jeg at cykle (sådan noget havde jeg ikke derhjemme). Jeg cyklede direkte i grøften fyldt med brændenælder. Det gjorde jeg ikke igen (altså cyklede i grøften)

Senere kom jeg til en større bondegård, i 1952 og 1953. Det var også i Sønderjylland, men jeg kan ikke huske hvor. De hed Vera og Andreas Petersen. Her var jeg var i to år. Fra mit vindue hvor jeg sov kunne jeg se Aabenraa Fjord. Jeg kiggede ud på vandet og tænkte, at mine forældre ikke er langt væk (jeg troede det var Flensborg Fjord). Min værtsmor (eller plejemor, som vi kaldte hende) var en skrap dame men plejefar var rigtig sød. For 2 år siden besøgte jeg gården. Den er stadig i familien og drives af Vera og Andreas søn, som ikke var født dengang. **Rosemarie Söderberg, Flensborg**

“ Tre måneder var de første ferie børn afsted. De kom først tilbage igen i august 1919.

Feriebørn i Flensborg i starten af 30'erne.

240 km på cykel

Jeg er født i Flensborg den 5. august 1940. Min far var en meget dansksindet mand, som faldt sidst i krigen i 1945 i nærheden af Hamborg. Min mor kunne kun tale tysk, så der blev kun talt tysk i hjemmet.

Da jeg altså i 1947, som en lille 6-årig knægt der skulle på ferierejse i Danmark, stod på banegården kunne jeg ikke forstå et ord de sagde. Jeg stod helt alene på banegården og græd, alle andre var bleven hentet af deres plejeforældre. Det kunne jeg slet ikke forstå, og min mor var så langt væk. Jeg tænkte »Jeg kommer aldrig hjem igen«. Tilfældigvis var Søren (min senere plejebroder) på banegården, og da han så mig stå dér helt fortabt, tog han mig med hjem. Sådan »fandt vi« hinanden og har mange lykkelige minder sammen.

Mine plejeforældre hed Lauge og Dagmar Nielsen og de boede i Tvis/ Holstebro. Jeg glemmer aldrig de gode minder som ferie barn i Danmark. Min plejemor fortalte mig senere, at jeg var kommet ud på den forkerte banegård. Plejemor fortalte, jeg var en meget livlig dreng, som fortalte (på tysk) fra morgen til aften. Jeg husker også, at de første tre nætter grad jeg mig i søvn. Jeg havde et værelse alene på loftet, der var mørkt og jeg var ikke vant til at sove alene og så langt væk fra mor og søskende. Jeg var hos familien Nielsen hver sommer i hele min skoletid, og senere, mens jeg var i lære, cyklede jeg engang hele vejen op til dem.

Jeg forlod Flensborg kl. 03.00 om morgenen og cyklede på en gammel cykel uden gear hele vejen til Tvis, hvor jeg ankom kl. 18.00. Senere kørte jeg med knallert og senere igen med en BMW Isetta. Mine plejeforældre og deres ældste søn Søren er døde for mange år siden. Jeg har endnu kontakt med den yngste søn Aksel, som bor i Aulum. Vi skal mødes til sommer i Vejers, hvor jeg holder sommerferie.

Rasmus Lausen, Flensborg

“ 10.000 ferie børn fra Sydslesvig blev der sendt afsted i 1945. Det er det højeste antal nogensinde

Ferie fra fattigdom

Efterkrigstiden i Sydslesvig havde sat sine spor hos ferie børnene. Derfor husker mange ferie børn »mad« hos deres værtsfamilier som noget særligt. »Det, at man kunne spise mange frikadeller, var vi slet ikke vant til. Hjemme i Sydslesvig var der højst én frikadelle til hver. Hvis overhovedet der kom frikadeller på bordet. Også det pæne tøj, danskerne gik med, og venligheden var noget særligt for os ferie børn som kom fra Sydslesvig. Det var 6 ugers ferie fra fattigdom«.

Erindringer fra et ferie barn omkring 1949

som ferie barn i min skoletid og har de minder om min familie på Fals alle årene - min familie og det er jeg har lært at kende nemlig altid del af denne familie er en gave, so
Uta Hansen, Kobbermølle

rejser i Sydslesvig

Min danske bonusfamilie

Jeg har boet nogle år af min barndom på et børnehjem – med min værtsfamilie fik jeg for første gang i mit liv følelsen af at være en del af en familie, at være i blandt mennesker som rigtigt holder af mig. Jeg blev behandlet som familiens pige; ikke som et fremmed barn. De var alle så søde ved mig. Det glemmer jeg aldrig.

Min familiære situation i Flensborg var ikke god, og der var derfor faktisk en periode, hvor jeg boede hos min værtsfamilie (eller plejefamilie, som man kaldte det) i et halvt år. Sammen med min plejesøster Marianne gik jeg på Brandgårdskolen i Herning; hvor var det dejligt. Jeg holdt kontakt til min familie i Herning og da jeg fyldte 16, hjalp min skoleleder i Flensborg mig – i samarbejde med mine plejeforældre og Dansk Skoleforening – med at komme på efterskole i Mellerup nær Randers. I skoleåret 1978/79 boede jeg altså på Mellerup Efterskole og holdt jul, nytår og ferierne sammen med min plejefamilie i Herning eller i deres sommerhus ved Hjarbæk Fjord! Endnu i dag har vi kontakt og ser hinanden så ofte som muligt.

Nu er det min plejesøster Else-Marie og mor Yvonne, som ofte besøger mig og jeg håber, at de bliver ved med det mange år endnu. Mor er i mellemtiden 77 år gammel og jeg elsker hende og mine søstre, som man kun kan elske sin familie! Vi har kendt hinanden i 47 år og vi holder stadig sammen. Det gør mig meget lykkelig.

Marita Saß, Sillerup

Leverpostej med jordbær eller makrel

Jeg var Feriebarn i Skibby tilbage i 90'erne. Jeg kom til familie Øback – det var en stor familie. Der blev dækket op til frokost og jeg undrede mig over, hvilke madkombinationer de kom op med. Rugbrød med kartofler og majonnaise eller leverpostej med agurk og rødbeder. Så jeg troede det var normalt at lave madkombinationer, som det passede en.

Til næste frokost begyndte jeg så at lave mine egne rugbrød kombinationer, som var: Leverpostej med remoulade og ristede løg, eller leverpostej med jordbær eller makrel. Resultatet var at alle kiggede meget forbavset på mig. Dertil skal siges, at jeg har holdt fast i kombinationen leverpostej, remoulade og ristede løg, som jeg spiser stadigvæk.

Sven Weingardt, Jaruplund

Vores ferie-barn Hanna

Glæden er altid stor, når en besked fra Hanna tikker ind på telefonen. Nu er det 17 år siden, hun for allerførste gang kom på sommerferiebesøg i 2002.

Med årene blev feriebesøget udvidet med mange feriebesøg, praktikperioder, familiefester og fællesferier. Desværre er tiden knap nu, når man ligesom Hanna

står med begge ben i arbejdslivet og spiller aktivt håndbold.

Hanna var kun 5 år, da hun kom for allerførste gang. Jeg hentede hende på Københavns Hovedbanegård og "Hvad skal vi have at spise i dag" var hendes allerførste spørgsmål. Menuen har altid været yderst relevant for hende, blandt andet fiskefileter, boller i karry, ris à la mande og sildemadder stod i høj kurs. Hun blev søster og datter i et rent drengeunivers og har altid været med på de vilde lege også. Et af de allerstørste øjeblikke var nok, da vores hund i 2008 fik 7 hvalpe og fødte den første på børneværelset midt i mellem familiens børn. Hanna har altid været glad for vores dyr og et aktivt liv. Hun har aldrig været bange for at tage fat og give en hjælpende hånd.

Familien Breitzke, Bjerringbro

Med bus til ferieværterne i 2010erne

“

Jeg havde frygtelig hjemvé. Jeg var kommet til Sønderjylland, og de talte sønderjysk. Jeg forstod ikke en brik af hvad de sagde, og ville bare hjem til mor.

Erindringer fra et feriebarndom omkring 1970

PÅ FALSTER

1967: Jeg husker tydeligt mit første møde med min dejlige værtsfamilie. Første tur til Falster var kun et 4-dages ophold med Kisby Danske skole. Jeg blev indkvarteret sammen med en veninde og vi havde 4 spændende dage på en stor gård med masser af sjove oplevelser. En tur som skulle præge mit liv.

Da jeg så blev tilbudt at komme som feriebarndom året efter tog jeg glædeligt imod.

Jeg havde 13 fantastiske år og nu haft 52 år med rigtig mange oplevelser. For det er, hvad de har været i det, der udgør de dejlige mennesker at føle sig velkommen! At være en m jeg siger mange tak for!

Fem flade flødeboller på et fladt flødebollefad

Jeg fik lov til at være feriebarndom hos en dejlig familie i Helsingør. Mine ferieværter hed Preben og Kirsten og de havde drengene Brian, Ronni, Jimmi.

Jeg kan huske den første dag jeg kom på besøg! Det var i 1987 og jeg var en syv-årig knægt. Jeg fik som det allerførste et glas saftvand, det kendte jeg ikke. Kirsten spurgte om jeg ville ringe hjem til mine forældre, men det ville jeg ikke. Det kunne hun slet ikke forstå! Min mor havde inden afrejse sagt til mig "Großer, wenn es dir da nicht gefällt, ruf uns an, wir holen dich sofort ab - fest versprochen" – men jeg ville ikke hjem! Jeg kunne jo lide at være der og hvis jeg ringede, ville min mor sikkert bare blive nervøs.

Efter nogle dage ville jeg så alligevel gerne ringe hjem og fortælle at alt var i den skønneste orden. Jeg spurgte så Kirsten, om jeg måtte "telefonere hjem" og drengene tisede næsten i bukserne af grin. "Michael, det hedder ringe hjem" skreg de af grin. Brian sagde "Hvis du kan sige fem flade flødeboller på et fladt flødebollefad så kan du dansk - det skal vi nok få dig lært".

Michael Kiel, Osterby

En gave

Det har været en stor gave at få lov til at være ferieværter

I foråret 2016 læste vi et opslag på facebook omkring feriebarndom. Der manglede værter i et par bestemte uger. Vi havde tilfældigvis ferie på samme tidspunkt og ingen planer. Vi kendte ikke ret meget til Sydslesvig og vi havde aldrig hørt om feriebarndom. Vores datter er enebarn, så vi tænkte, at det kunne være en god mulighed for, at hun kunne få en lege-kammerat, og vi ville lære mere om Sydslesvig.

I sommeren 2016 fik vi besøg af Lillian i 1 uge. Det gik godt, så året efter var hun på besøg i to uger. Siden da har hun været på besøg hver sommer i 2 uger. For at give Lillian et større kendskab til den danske kultur var vi på sommerhøjskole sidste år og skal afsted igen i år. Vores datter glæder sig til snart at se hendes »sommer-søster« igen. Det har været en stor gave at få lov til at lære Lillian at kende og få mere viden om Sydslesvig. Både feriebarndom og værtsfamilien får en meget større kulturforståelse og en masse gode oplevelser. Vi håber, at flere familier vil kaste sig ud i at være værter for et feriebarndom. Det kræver kun en lyst til at lære nye mennesker at kende, resten kommer af sig selv.

Familien Kirkaldy Engelund, Roskilde

Rejsekontoret plejer »kontakten til Danmark«

- Dét, der tidligere hed **Feriekontoret**, har siden den 1. april 2015 heddet Rejsekontoret. Hvor Feriekontoret traditionelt har haft ferie børnene som kerneopgave (dette var typisk en deltidsstilling på ca. 12 timer ugentligt) samler Rejsekontoret i dag alle aktiviteter, der har med Skoleforeningens indsatsområde »Kontakten til Danmark« at gøre. Kontakten til Danmark er ikke til at komme udenom i et skolevæsen for det danske mindretal uden for Danmark. Vores børn skal i alle aldre og hvert år i løbet af deres skolegang have en levende kontakt til jævnaldrende danskere, bosiddende i Danmark. De skal kende den danske kultur (både som den leves i dansk institutionsliv (f.eks. igennem skoleudveksling og efterskoleophold) og dansk fritids- og familiekultur (f.eks. igennem sommerlejr eller ophold hos ferieværter) og deres danske sprog skal styrkes igennem kommunikationen med jævnaldrende danskere. Det er skidt, hvis et barn i en dansk skole i Sydslesvig igennem hele sin skolegang aldrig hører andet dansk, end dét dansk de voksne på skolen og i institutionerne taler.
- **Sommerferierejser:** Heldigvis er der rig mulighed for at knytte levende bånd til Danmark, i kraft af Rejsekontorets sommerferieaktiviteter: Sydslesvigske Børn kan tilmelde sig til ferieophold hos ferieværter i Danmark i sommerferien (1 eller 2 uger). Danske børn kan tilmelde sig til ferieophold hos ferieværter i Sydslesvig i sommerferien (1 eller 2 uger). Børn fra Sydslesvig kan tilmelde sig til sommerlejr på Vesterled (10 dage i sommerferien) eller som noget nyt i 2019; sommerlejr i Rendbjerg (8 dage i sommerferien)
- **Lejrskoler & koloniophold:** Rejsekontoret forvalter Skoleforeningens 2 lejrskoler Vesterled og Rendbjerg, hvor skolerne kan søge om lejrskoleophold på 5 dages varighed, samt daginstitutionernes feriekoloni Hjørsted, hvor dagtilbud kan søge om ophold på 5 eller 8 dage. Lejrskolernes og koloniens sæsonperiode går fra marts til oktober. Om vinteren er der lukket.
- **Efterskoleophold:** Rejsekontoret forvalter også hele Skoleforeningens efterskole-indsats. Elever på de danske skoler i Sydslesvig kan i 7 klasse komme på 24-timers ophold på en efterskole i Sydjylland. I 8. eller 9. klasse tilbydes eleverne gratis 14-dages ophold på en efterskole i Danmark. Hvert år tager ca. 100 elever fra Sydslesvig deres 8., 9. eller 10. klasse på en dansk efterskole. De fleste har forinden været til rådgivning på Rejsekontoret, eller har deltaget i "Efterskolernes Dag i Sydslesvig" som er Rejsekontorets årlige infomesse, hvor ca. 20 efterskoler præsenterer sig og Rejsekontoret står til rådighed med rådgivning. Derudover organiserer Rejsekontoret forældreinfoaftener, hvor der rådgives om efterskoleophold.
- **Elevudveksling:** Særligt populært er også Rejsekontorets tilbud om elevudveksling i uge 45-47, hvor elevpar fra hhv. Danmark og Sydslesvig matches på baggrund af alder og interesser og derefter besøger hinanden hhv. 1 uge i perioden uge 45-47, hvor de oplever hinandens skolegang og hverdag med familieliv og fritidsinteresser.
- **Frivillig 10. klasse i Sydslesvig:** Hvert år ansøger en håndfuld elever fra Danmark om at komme til Sydslesvig og tage deres 10. klasse som gæste-elev på en af Sydslesvigs Fællesskoler. For eleverne fra Danmark er det spændende at opleve grænselandet og den særlige kultur i mindretallet. De får styrket deres interkulturelle kompetencer og lærer tysk. For værtsfamilien, som gæste-eleven bor hos, er det som at få en dansk bonusbror- eller søster ind i hjemmet og det danske sprog i familien styrkes. For klassefællesskabet i Sydslesvig er det også givende at få en dansk elev, som bringer dansk ungdomskultur og moderne talemåder ind i klassen. Rejsekontoret søger hvert år nye værtsfamilier.
- **Pædagogisk kontakttjeneste:** Rejsekontoret fungerer også som brev-kasse for skoler fra Danmark. Ugentligt får kontoret henvendelser fra skoler i Danmark, som vil på lejrskole i Sydslesvig og som i denne forbindelse ønsker at møde elever fra mindretallet.
- **Repræsentativt arbejde i Danmark:** Rejsekontoret er foreningens ansigt udadtil, og rejser årligt afsted til 5-10 større og mindre pædagogiske- og lærerfaglige messer og konferencer i Danmark, hvor vi informerer om hvordan man kan arbejde med Grænselandet i undervisningen. Vi informerer om undervisningsmateriale og om de former for mødeaktiviteter vi tilbyder (feriebarn, elevudveksling, frivillig 10. klasse i Sydslesvig). Vi kommer altid hjem med mange telefonnumre og email-adresser på lærere, som ønsker et samarbejde med Sydslesvigske skoler. Alle skoler i Danmark arbejder med internationalisering, elevernes interkulturelle kompetencer skal styrkes, tysk-faget skal boostes – og 2020 hvor der overalt er fokus på genforeningen og grænse-dragningen – venter lige om hjørnet og lærerne hungre efter idéer til, hvordan de kan levendegøre det historiske fagstof for deres elever.
- **UngGenforening i uge 20, 2020:** I uge 20, 2020, løber Skoleforeningens, SdUs og Grænseforeningens store fælles projekt "UngGenforening" af stablen. I denne uge er lyden af leg på de sydslesvigske skolegårde forstummet - for alle ca. 5500 børn og unge er afsted og besøger en venskabs-skole i Danmark. Dette projekt er kulminationen af 100 års kontakt til Danmark i kraft af ferie børnene, og er en oplagt måde at markere 100-året for grænse-dragningen (som jo er grunden til, at der overhovedet er tale om et dansk mindretal) på. Med UngGenforening vil vi fejre, at Danmark også i dag (og det pædagogiske Danmark især i disse år!) stadig i dén grad interesserer sig for mindretallet, og at så mange lærere ønsker, at deres elever skal kende til danskerne syd for grænsen. Det kan vi intet andet end at være taknemlige over. Rejsekontoret er det administrative og koordinerende led i UngGenforening.
- Rejsekontoret og hele Skoleforeningen **siger tak** til alle samarbejdspartnere: Grænseforeningen, Friskoleforeningen, Efterskoleforeningen, SdU, alle feriebarnekonsulenter i Danmark, skoleledere, lærere – især Rejselederne – frivillige busledsagere, forældre og mange andre, som støtter og er en del af vores arbejde

Familien Kirkaldy Engelund med feriebarnt Lilian (tv).

Fra tilmelding til match

Kontakten til Danmark

Sådan bliver man et feriebarnt og ferievært.

Hvert år i midten af marts, tilmelder elever fra Skoleforeningens institutioner sig til sommerens sæson.

En tilmelding består af 4-6 sider, og indeholder mange detaljerede informationer om barnet, barnets interesser, familie, helbred m.m.

Når en ferievært har tilmeldt sig, starter et større administrativt arbejde på Rejsekontoret. De officielle godkendelser skal indhentes. Der skal indhentes børneattester på alle i husstanden over 15 år. Samtidig sender Rejsekontoret en forespørgsel til ferieværtens kommune, hvori der bedes om en »intet-til-hinder-erklæring«. Sidst, men ikke mindst, sendes den lokale områdekonsulent i ferieværtens område på besøg i hjemmet, for at se om alt er, som det skal være. Lokalkonsulenterne er frivil-

lige, som har et hjerte for Sydslesvig Lokalkonsulentens besøg i hjemmet er uhyre vigtigt for formidlingen af et feriebarnt. For konsulenten er det vigtigt at se, hvor barnet skal sove og om det er et hjem med en god og tryk stemning.

Det er Rejsekontoret, der kigger på hvem der kunne passe ind i det pågældende hjem: Køn, alder og interesser spiller en stor rolle.

Når Rejsekontoret har fundet et eller flere feriebarnt, som kunne passe til værtsfamilien, skriver Rejsekontoret til begge parter og fortæller dem om hinanden. Dette sker 100% anonymt, der nævnes ingen navne, adresse eller andet.

Første møde

Når værtsfamilie og feriebarnt begge har sagt »ja« til hinanden, får de et »Matchbrev« med hinandens kontaktoplysninger. I dette brev skriver vi bl.a. også, at vi anbefaler at parterne får opbygget kontakt til hinanden inden opholdet. Har man lært

hinanden at kende inden, er der skabt tryk omkring opholdet og man får kendskab til hinandens.

Mødet mellem feriebarnt og ferievært er ikke kun et møde mellem dansk og sydslesvigske eller dansk og tysk kultur – det er et møde mellem to familiekulturer.

Mens mange forældre vælger at køre deres børn i egen bil, er der dog altid nogen feriebarnt, som rejser med den fælles bus.

Siden 2017 har børn fra Danmark også kunnet blive feriebarnt i Sydslesvig. Siden da har der årligt været ca. 10 feriebarnt fra Danmark som er blevet matchet med familier i Sydslesvig og opholdene har været en stor succes.

Takket være et feriebarnt, har masser af familier i Danmark en levende forbindelse, en »bonus-søn, søster eller datter« i Sydslesvig og dermed en kærlighed og interesse for mindretallet.

Kontakt på alle ledder og kanter

Møde

Lige for tiden udvikler der sig et tæt venskab mellem Gjerndrup Friskole i Brørup og Kaj Munk Skolen i Kappel. Den er præget af gensidig udveksling, ferierejser og stort engagement.

Et godt eksempel på, hvordan kontakten til Danmark kan udvikle sig, er samarbejdet mellem Kaj Munk Skolen i Kappel og Gjerndrup Friskole i Brørup tæt på Kolding. Lederne og lærer fra de to skoler mødte hinanden første gang på Christianslyst, hvor Skoleforeningen og Grænseforeningen arrangerede et »kontaktseminar«, som netop skal hjælpe med at etablere nye venskaber mellem Sydslesvig og Danmark.

God kemi

Op kemi var god mellem de to skoler. Man blev enige om et samarbejde omkring Kaj Munk Skolens 2. klasse og Gjerndrup Friskoles 1. klasse.

I julen 2018 blev der udvekslet breve mellem klasserne, og i februar i år mødtes eleverne og deres forældre for første gang hinanden på Centralbiblioteket i Flensborg. Her var der både dukketeater, leg og fælles spis-

ning. Forældrene fra begge skoler fik en orientering om elevudveksling fra Sally Flindt Hansen fra Rejsekontoret. Allerede da man sagde farvel til hinanden denne dag, blev der aftalt et næste møde i Gjerndrup i slutningen af marts med en overnatning på skolen.

Overnatningen var en stor succes for begge klasser, og eleverne glæder sig nu meget til, at Kaj Munk-Skolen tager imod klassen fra Gjerndrup i næste måned.

Stort set fra starten af har tanken været, at samarbejdet skal udvides. På et tidspunkt skal alle skolernes klasser være venskabsklasser. Til tung genforening i uge 20 i 2020 flytter hele Kaj Munk Skolen til Brørup.

Der har allerede været to pædagogiske eftermiddage for de to skolers lærere omkring 2020. Eftermiddagene har fundet sted i Brørup, og lærerne har skitseret en fælles emneuge med blandt andet en koncert med Sigurd

Barret. I november 2019 kommer lærerne fra Gjerndrup til Kappel, for at planerne kan konkretiseres.

Stor motivation

I forældregruppen og blandt de ansatte på skolerne er der en stor motivation for at skabe tætte relationer. Både forældrene og de ansatte er indstillet på at bruge noget ekstra tid på dette relationsarbejde, da den personlige kontakt er tidskrævende, men vigtig. Samtidig er det også bekræftende, at der, med henblik på at udvikle dette samarbejde til noget vedvarende, er blevet talt om feriebarntforbindelse, elevudveksling, pennevenskaber og klasserejser.